

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Кочкадамян Араїк Генрикович**, **1988 року** народження, громадянин України освіта вища: у **2010 році** закінчив **Харківський національний університет внутрішніх справ** за спеціальністю «Правознавство» (диплом спеціаліста). З **вересня 2022 року** по теперішній час аспірант заочної форми навчання аспірантури (ад'юнктури) і докторантури Національної академії внутрішніх справ, виконав акредитовану освітньо-наукову програму **Національної академії внутрішніх справ**.

На сьогодні начальник Голосіївського управління поліції Головного управління Національної поліції у м. Києві.

Разова спеціалізована вчена рада утворена наказом **Національної академії внутрішніх справ** від «16» травня 2025 року № 701, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради - **Ганни Чурпіти**, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри цивільного права та процесу Національної академії внутрішніх справ.

Рецензентів - **Богдана Кирдана**, кандидата юридичних наук, доцента, завідувача кафедри цивільного права та процесу Національної академії внутрішніх справ;
Катерини Куцик, кандидата юридичних наук, доцента, доцента кафедри цивільного права та процесу Національної академії внутрішніх справ.

Офіційних опонентів - **Володимира Кройтора**, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри цивільного права та процесу Харківського національного університету внутрішніх справ;
Лариси Нескородженої, кандидата юридичних наук, доцента, доцента кафедри міжнародного, цивільного та комерційного права Державного торговельно-економічного університету.

на засіданні «03» липня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань «Право» **Кочкадамян Араїку Генриковичу** на підставі публічного захисту дисертації «Визнання спадщини відумерлою в порядку цивільного судочинства» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано в **Національній академії внутрішніх справ, МВС України, м. Київ**.

Науковий керівник – **Андрій Петровський**, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри цивільного права та процесу Національної академії внутрішніх справ.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертаційна робота є однією з перших спроб комплексно, за допомогою використання сучасних методів наукового пізнання та на основі аналізу наукових поглядів учених і норм чинного законодавства встановити сутність окремого провадження у справах про визнання спадщини відумерлою та процесуальні особливості розгляду таких справ, а також, спираючись на аналіз вітчизняного законодавства та зарубіжного досвіду, розробити шляхи вдосконалення чинного законодавства у цій сфері.

Основні наукові положення, які виносяться на захист, такі:

вперше виокремлено етапи еволюції правового регулювання інституту цивільного судочинства у справах про визнання спадщини відумерлою, як-от:

а) етап зародження правового регулювання інституту цивільного судочинства у справах про визнання спадщини відумерлою, що характеризувався формуванням основної засади розгляду даної категорії цивільних справ – безспірності (XV ст. – 2004 р.);

б) розвиток правового регулювання інституту цивільного судочинства у справах про визнання спадщини відумерлою, під час якого відбулася правова регламентація процесуальної форми розгляду зазначеної категорії цивільних справ у порядку окремого провадження (2004 – 2017 рр.);

в) новелізація правового регулювання інституту цивільного судочинства у справах про визнання спадщини відумерлою, що пов'язується з оптимізацією окремих елементів процесуальної форми окремого провадження у справах про визнання спадщини відумерлою (інституту підсудності, учасників справи, обов'язків суду тощо) (2017 р. – дотепер);

вперше обґрунтовано доцільність створення єдиного реєстру спадкового майна, щодо якого: відсутні спадкоємці як за заповітом, так і за законом; спадкоємці усунуті від права на спадкування; спадкоємці не прийняли спадщину або відмовилися від її прийняття, – як централізованої бази даних, доступної для загального користування;

вперше аргументовано, що відумерлість спадщини базується на юридичному обов'язку, а не на суб'єктивному праві прийняття спадщини територіальною громадою, що має на меті забезпечення здійснення та захисту суспільних інтересів;

вперше диференційовано заявників у справах про визнання спадщини відумерлою за критерієм «характер охоронюваного законом інтересу», за захистом якого вони звертаються до суду, на: 1) заявників, які звертаються до суду за захистом суспільного інтересу – органи місцевого самоврядування за місцезнаходженням нерухомого майна або органи місцевого самоврядування за місцезнаходженням основної частини рухомого майна у разі відсутності нерухомого майна; 2) заявників, які звертаються до суду за захистом приватного інтересу, до яких належать: кредитор спадкодавця; власники суміжних земельних ділянок спадкодавця у разі, якщо до складу спадщини входять земельні ділянки сільськогосподарського призначення; користувачі суміжних земельних ділянок спадкодавця у разі, якщо до складу спадщини входять земельні ділянки сільськогосподарського призначення. Особливість цивільного процесуального

статусу заявників, які звертаються до суду за захистом суспільного інтересу, визначається обов'язком подати до суду заяву про визнання спадщини відумерлою, а заявників, які звертають до суду за захистом приватного інтересу – правом подати до суду заяву про визнання спадщини відумерлою.

За своїм змістом дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами), Вимогам до оформлення дисертації, затверджених наказом міністерства освіти та науки України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

Здобувач має 9 наукових публікацій за темою дисертації, серед яких три статті, опубліковані у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, одна стаття – у закордонному юридичному виданні, п'ять тез наукових доповідей, оприлюднених на міжнародних науково-практичних конференціях і круглому столі. У наукових публікаціях у повній мірі обґрунтовуються отримані наукові результати відповідно до поставленої мети:

1. Пилипенко С. А., Кочкадамян А. Г. Стан наукової розробки проблеми окремого провадження у справах про визнання спадщини відумерлою. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2023. № 2. С. 34–38.

URL : http://apnl.dnu.in.ua/2_2023/zmist.pdf

DOI <https://doi.org/10.32782/39221467>

2. Кочкадамян А. Г. Правове регулювання у справах про визнання спадщини відумерлою в порядку цивільного судочинства. *Актуальні проблеми держави і права*. 2023. № 99. С. 80–86.

URL : http://apdp.in.ua/v99/99_2023.pdf

DOI <https://doi.org/10.32782/apdp.v99.2023.11>

3. Кочкадамян А. Г. Особливості процесу доказування у справах про визнання спадщини відумерлою. *Наукові перспективи*. 2024. № 12 (54). С. 1118–1129.

URL : <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/18325>

DOI [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-12\(54\)-1118-1129](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-12(54)-1118-1129)

У дискусії взяли участь члени разової спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження:

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, професор **Кройтор Володимир Андрійович**, Харківський національний університет внутрішніх справ, професор кафедри цивільного права та процесу, виступив без зауважень.

Офіційний опонент – кандидат юридичних наук, доцент **Нескороджена Лариса Леонідівна**, Державний торговельно-економічний університет Міністерства освіти і науки України, доцент кафедри міжнародного, цивільного

та комерційного права, виступила із побажанням у подальшому розробити механізм виявлення відумерлої спадщини, виявлення тих самих спадкоємців, потрібно це розробити.

Рецензент – кандидат юридичних наук, доцент **Кирдан Богдан Васильович**, Національна академія внутрішніх справ, завідувач кафедри цивільного права та процесу, виступив із побажанням, у пункті наукової новизни удосконалено наукове судження про те, що відумерлість спадщини – це підстава набуття права власності на рухоме та нерухоме майно у разі відсутності спадкоємців за заповітом і за законом, усунення їх від права на спадкування, неприйняття ними спадщини, а також відмови від її прийняття, що здійснюється на підставі рішення суду і виключним суб'єктом якого є територіальна громада. Дане положення потрібно дещо деталізувати, оскільки відумерлість спадщини не може бути підставою набуття права власності, потрібно було б уточнити, рішення про визнання спадщини відумерлої це є підставою про набуття права власності на рухоме та нерухоме майно....

Рецензент – кандидат юридичних наук, доцент **Куцик Катерина Володимирівна**, Національна академія внутрішніх справ, доцент кафедри цивільного права та процесу, виступила без зауважень.

Голова ради – доктор юридичних наук, професор **Чурпіта Ганна Вікторівна**, Національна академія внутрішніх справ, професор кафедри цивільного права та процесу, виступила із зауваженням, в п. 6. висновків ви зазначаєте, що охарактеризовано основних (обов'язкових) учасників справи про визнання спадщини відумерлою та окреслено їхні права, до яких віднесено: – заявника; – суд; – потенційних спадкоємців; – третіх осіб; – інших зацікавлених осіб. Тут виникає питання щодо суду та третіх осіб. Суд у нас взагалі не є учасником справи, а треті особи є учасниками позовного провадження.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» — членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Кочкадамянну Араїку Генриковичу** ступінь доктора філософії з галузі знань «Право» за спеціальністю **081 «Право»**

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова
разової спеціалізованої вченої ради

Ганна ЧУРПІТА

*Лідше засвідчує
відділення роботи з постійним
відділу колегіального забезпечення*
В. Васильович